

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

25. siječnja 2024.*

„Povreda obveze države članice – Direktiva 98/83/EZ – Kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju – Članak 4. stavak 1. – Obveza država članica da poduzmu potrebne mjere da bi osigurale zdravstvenu ispravnost i čistoću vode namijenjene za ljudsku potrošnju – Prilog I., dio B – Prekoračenje graničnih vrijednosti koncentracija trihalometana u vodi za piće – Članak 8. stavak 2. – Obveza država članica da što je prije moguće poduzmu potrebne korektivne aktivnosti kako bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode te da daju prednost njihovoj provedbi”

U predmetu C-481/22,

povodom tužbe zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, podnesene 18. srpnja 2022.,

Europska komisija, koju zastupaju L. Armati i E. Sanfrutos Cano, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Irske, koju zastupaju M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce i M. Tierney, u svojstvu agenata, uz asistenciju C. Donnelly, SC, i D. Fennellya, BL,

tuženika,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, u svojstvu predsjednika vijeća, S. Rodin (izvjestitelj) i L. S. Rossi, suci,

nezavisni odvjetnik: A. Rantos,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

1 Svojom tužbom Europska komisija od Suda zahtijeva da utvrdi da je:

- time što nije donijela potrebne mjere kako bi voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjavala minimalne zahtjeve u pogledu u njoj prisutnih koncentracija trihalometana (u daljnjem tekstu: THM), u skladu s vrijednostima parametara iz Priloga I., dijela B Direktivi Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL 1998., L 330, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 6., str. 51.) u dvadeset i jednoj javnoj zoni opskrbe vodom, odnosno zonama Schulla, Drimoleaguea, Glenties-Ardare, Roundwooda, Caragh Lakea PWS 022A, Kilkenny Cityja (Radestown) WS, Granarda, Gowne, Staleena, Drumcondratha, Grangemorea, Lough Talt Regional Water Supplya, Ring/Helvicka, Aughrima/Annacurre, Bray Directa, Greystonesa, Kilmacanoguaea, Newtown Newcastlea, Enniskerry Public Supplya, Wicklow Regional Public Supplya i Ballymagroartyja (Irska), te u okviru devet privatnih sustava opskrbe vodom, odnosno sustavima Crossdowneyja, Townawillyja, Cloonluanea (Renvyle), Lettergesha/Mullaghglossa, Bonanea, Parkea, Nephin Valleyja GWS, Curramorea (Ballinrobea) i Keasha (Irska), i
- time što nije osigurala poduzimanje potrebnih korektivnih aktivnosti što je prije moguće kako bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju u gore navedenim javnim zonama opskrbe vodom i u okviru gore navedenih privatnih sustava opskrbe vodom i time što nije dala prednost provedbi tih mjera, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su prekoračene relevantne vrijednosti parametara te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi,

Irska povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83, u vezi s Prilogom I., dijelom B tog direktivi, i njezina članka 8. stavka 2.

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije

2 Uvodna izjava 29. Direktive 98/83 glasila je:

„[B]udući da bi države članice pod određenim okolnostima trebale biti ovlaštene odobriti odstupanja od ove Direktive; budući da je, nadalje, potrebno uspostaviti pravilan okvir za takva odstupanja, pod uvjetom da dotična odstupanja ne smiju predstavljati potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi te pod uvjetom da se opskrba vode namijenjene za ljudsku potrošnju u dotičnom području ne može održati ni na koji drugi razuman način.”

3 Članak 4. stavak 1. te direktive određivao je:

„Ne dovodeći u pitanje svoje obveze prema drugim odredbama Zajednice, države članice moraju poduzeti potrebne mjere da bi osigurale zdravstvenu ispravnost i čistoću vode namijenjene za ljudsku potrošnju. Za potrebe najmanjih zahtjeva ove Direktive, voda namijenjena za ljudsku potrošnju zdravstveno je ispravna i čista ako:

- (a) je slobodna od bilo kakvih mikroorganizama i parazita te bilo kakvih tvari koje u određenim brojevima ili koncentracijama predstavljaju potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi,

te

(b) ispunjava najmanje zahtjeve navedene u Prilogu I., dijelovima A i B;

te ako, u skladu s odgovarajućim odredbama članka 5. do 8. i 10. te u skladu s Ugovorom, države članice poduzimaju sve druge potrebne mjere da bi osigurale da voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjava zahtjeve ove Direktive.”

4 Članak 8. stavak 2. navedene direktive predviđao je:

„Ako voda namijenjena za ljudsku potrošnju ne udovoljava vrijednostima parametara utvrđenima u skladu s člankom 5. unatoč mjerama poduzetima da bi se ispunile obveze određene u skladu s člankom 4. stavkom 1., te pridržavajući se članka 6. stavka 2., predmetna država članica mora osigurati poduzimanje potrebne korektivne aktivnosti što [je prije moguće] da bi se ponovno uspostavila njezina kvaliteta te daje [prednost] njihovim provedbenim aktivnostima, uzimajući u obzir, između ostalog, opseg u kojem su relevantne vrijednosti parametara premašene te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi.”

5 U skladu s člankom 9. Direktive 98/83, naslovljenim „Odstupanja”:

„1. Države članice mogu predvidjeti odstupanja od vrijednosti parametara određenih u Prilogu I., dijelu B, ili utvrđenih u skladu s člankom 5. stavkom 3. do najveće vrijednosti koju same određuju, pod uvjetom da nikakva odstupanja neće predstavljati potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi te pod uvjetom da se opskrba vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju na predmetnom području ne može održati na neki drugi razuman način. Odstupanja se moraju ograničiti na što je moguće kraće vremensko razdoblje te ne smiju biti dulja od tri godine. Prije isteka tog razdoblja mora se provesti revizija da bi se utvrdilo je li postignut zadovoljavajući napredak. Kada država članica namjerava dopustiti drugo odstupanje, ona mora proslijediti Komisiji revizijsko izvješće zajedno s razlozima za donošenje svoje odluke o drugome odstupanju. Takvo drugo odstupanje ne smije biti dulje od tri godine.

2. Pod iznimnim okolnostima, država članica može zatražiti od Komisije i treće odstupanje za razdoblje koje nije dulje od tri godine. Komisija donosi odluku o svakom takvom zahtjevu u roku od tri mjeseca.

3. U svakom odstupanju dozvoljenom u skladu sa stavkom 1. ili 2. mora biti navedeno sljedeće:

- (a) razlozi za odstupanje;
- (b) predmetni parametri, rezultati prethodnog relevantnog praćenja te najviša dozvoljena vrijednost prema odstupanju;
- (c) zemljopisno područje, količina vode za opskrbu svaki dan, predmetno stanovništvo te hoće li odstupanje utjecati na bilo koje odgovarajuće poduzeće za proizvodnju hrane;
- (d) odgovarajući program praćenja, uz povećanu učestalost praćenja kada je to potrebno;
- (e) sažetak plana za nužnu korektivnu aktivnost, uključujući vremenski rok u kojem se taj posao treba obaviti, kao i procjenu troškova i odredbe o reviziji;

(f) zahtijevano trajanje odstupanja.

4. Ako nadležna tijela smatraju da je nepoštovanje vrijednosti parametara zanemarivo te ako je aktivnost poduzeta u skladu s člankom 8. stavkom 2. dovoljna da bi se problem riješio u roku od 30 dana, ne primjenjuju se zahtjevi iz stavka 3.

U tom slučaju, nadležna tijela ili druga odgovarajuća tijela utvrđuju samo najveću dopuštenu vrijednost predmetnog parametra te vrijeme na raspolaganju za rješavanje problema.

5. Pozivanje na stavak 4. više nije potrebno ako je do nepoštovanja bilo koje vrijednosti parametara u predmetnoj opskrbi vodom došlo u ukupno više od 30 dana tijekom prethodnih 12 mjeseci.

6. Svaka država članica koja se poziva na odstupanja predviđena u ovom članku mora osigurati žurno izvješćivanje stanovništva na koje utječe svako takvo odstupanje, na prikladan način, o tom odstupanju te o uvjetima kojima se ono uređuje. Nadalje, država članica, kada je to potrebno, mora osigurati savjetovanje određenih skupina stanovništva za koje bi odstupanje moglo predstavljati poseban rizik.

Ove obveze ne primjenjuju se pod okolnostima opisanima u stavku 4. osim ako nadležna tijela ne odluče drukčije.

7. Uz iznimku odstupanja odobrenih u skladu s člankom 4., država članica mora obavijestiti Komisiju u roku od dva mjeseca o svakom odstupanju koje se odnosi na pojedinačnu opskrbu vodom koja u prosjeku prelazi 1000 [kubičnih metara (m³)] po danu ili kojom se opskrbljuje više od 5000 osoba, uključujući i podatke navedene u stavku 3.

8. Ovaj se članak ne primjenjuje na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju koja se nudi na prodaju u bocama ili posudama za vodu.”

6 Članak 14. te direktive, naslovljen „Vremenski rok za usklađenost”, određivao je:

„Države članice poduzimaju mjere potrebne da bi osigurale da je kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju u skladu s ovom Direktivom u roku od pet godina nakon njezina stupanja na snagu, ne dovodeći u pitanje napomene 2., 4. i 10. u Prilogu I., dijelu B.”

7 Članak 15. Direktive 98/83, naslovljen „Izvanredne okolnosti”, u stavicima 1. i 2. predviđao je:

„1. Država članica može pod izvanrednim okolnostima te u zemljopisno utvrđenim područjima podnijeti poseban zahtjev Komisiji za razdoblje dulje od onoga utvrđenog u članku 14. Dodatno vremensko razdoblje ne smije biti dulje od tri godine. Pri kraju tog razdoblja provodi se revizija koja se prosljeđuje Komisiji koja može, na temelju te revizije, dozvoliti drugo dodatno razdoblje u trajanju do tri godine. Ova se odredba ne primjenjuje na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju koja se nudi na prodaju u bocama ili posudama za vodu.

2. Svaki takav zahtjev, koji mora biti obrazložen, mora navoditi poteškoće s kojima se susrelo te uključuje, u najmanju ruku, sve podatke navedene u članku 9. stavku 3.”

- 8 Prilog I. toj direktivi, naslovljen „Parametri i vrijednosti parametara”, sadržavao je dio B, koji je pak bio naslovljen „Kemijski parametri”, a glasio je kako slijedi:

„Parametar	Vrijednost parametra	Jedinica	Napomene
[...]	[...]	[...]	[...]
[THM ukupno]	100	[mikrogram/litra (µg/l)]	Zbroj koncentracija navedenih spojeva; napomena 10.
[...]	[...]	[...]	[...]

[...]

Napomena 10: Kada je to moguće, bez dovođenja u opasnost dezinfekcije, države članice trebale bi nastojati postići nižu vrijednost.

Navedeni spojevi su: kloroform, bromoform, dibromklormetan, bromdiklormetan.

Za vodu iz članka 6. stavka 1. točaka (a), (b) i (d), vrijednost se mora doseći najkasnije 10 kalendarskih godina od stupanja na snagu ove Direktive. Vrijednost parametara za ukupne THM-e u razdoblju između pet godina od stupanja na snagu ove Direktive i 10 godina nakon njezina stupanja na snagu iznosi 150 µg/l.

Države članice moraju osigurati poduzimanje svih odgovarajućih mjera da bi se što je više moguće smanjila koncentracija THM-a u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju tijekom razdoblja koje je potrebno za postizanje usklađenosti s vrijednošću parametara.

Prigodom provedbe mjera kojima se postiže ova vrijednost, države članice moraju postupno dati [prednost] onim područjima na kojima je koncentracija THM-a u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju najviša.”

B. Irsko pravo

- 9 Direktiva 98/83 prvotno je u irsko pravo prenesena s European Communities (Drinking Water) Regulations 2000 (Uredba Europskih zajednica iz 2000. (voda za piće), S. I. br. 439/2000), a potonja je kasnije zamijenjena s European Union (Drinking Water) Regulations 2014 (Uredba Europske unije iz 2014. (voda za piće), S. I. br. 122/2014), kako je izmijenjena (u daljnjem tekstu: Uredba iz 2014. o vodi za piće).
- 10 Članak 4. Uredbe iz 2014. o vodi za piće glasi kako slijedi:

„1. Ne dovodeći u pitanje ikakvo odstupanje na temelju članka 11., isporučitelj vode osigurava da voda bude zdravstveno ispravna i čista i da ispunjava zahtjeve iz ove uredbe.

2. Za potrebe stavka 1., voda se smatra ispravnom i čistom ako

(a) ne sadržava mikroorganizme, parazite i tvari koje u brojevima ili koncentracijama predstavljaju potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi, i

(b) ispunjava standarde kvalitete navedene u tablicama A i B dijela 1. Priloga.”

11 U skladu s člankom 10. stavkom 4. Uredbe iz 2014. o vodi za piće:

„Ne dovodeći u pitanje članak 9. i stavke 5 i 8., ako se nakon monitoringa provedenog za potrebe ove uredbe, utvrdi da kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju nije u skladu s vrijednostima parametara koje su pobliže određene u dijelu 1. Priloga, tijelo nadležno za monitoring mora, ne dovodeći u pitanje odstupanja koja su na snazi na temelju ove uredbe,

- (a) osigurati da isporučitelj vode što je prije moguće poduzme sve potrebne korektivne aktivnosti kako bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode, a može u tu svrhu isporučitelju vode o kojem je riječ dati bilo kakve upute koje smatra prikladnima;
- (b) dati prednost provedbenim mjerama, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem je prekoračena relevantna vrijednost parametra te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi;
- (c) ako nije drugačije određeno u smjernicama navedenima u stavku 8., naložiti isporučitelju vode, u roku od 14 dana od primitka rezultata monitoringa, da u roku od 60 dana izradi program djelovanja, da ga podnese na odobrenje tijelu nadležnom za monitoring i da ga provede radi poboljšanja kvalitete vode kako bi se osiguralo poštovanje ove uredbe što je prije moguće, a najkasnije [u roku od jedne ili dvije godine, ovisno o slučaju].”

II. Predsudski postupak

- 12 Irish Water, javno poduzeće za vodoopskrbu, od 1. siječnja 2014. pruža javne vodne usluge na području Irske i, uz praćenje Environmental Protection Agencyja (Zavod za zaštitu okoliša, Irska) (u daljnjem tekstu: EPA), i osigurava da kvaliteta vode za piće ispunjava zahtjeve utvrđene Direktivom 98/83 i nacionalnim odredbama kojima je ona prenesena u irski pravni poredak. Od tog datuma Irish Water odgovoran je za opskrbu vodom područja koja se prostiru na 34 općine i regije. Osim javnih vodoopskrbnih mreža kojima upravlja Irish Water, privatne zadruge pod nazivom „Group Water Schemes” (sustavi opskrbe vodom), opskrbljuju vodom za piće određen broj ruralnih područja.
- 13 Dana 3. prosinca 2014. i 23. siječnja 2015. Komisijine službe zahtijevale su od irskih tijela da im dostave informacije o provedbi Direktive 98/83 u toj državi članici. Irska su tijela odgovorila na te zahtjeve 9. siječnja odnosno 19. ožujka 2015. tako što su dostavila detaljne podatke o opsegu prekoračenja maksimalnih dopuštenih koncentracija THM-a prisutnih u vodi za piće u Irskoj, informacijama pruženima javnosti i poduzetim korektivnim aktivnostima.
- 14 Nakon što su ispitale informacije koje su im irska tijela dostavila 9. siječnja i 19. ožujka 2015., Komisijine su službe 11. svibnja 2015. obavijestila ta tijela da tako opisana situacija nije u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz članaka 4. i 8. Direktive 98/83 te njezina Priloga I., dijela B. Irska su tijela odgovorila na to utvrđenje dopisom od 28. rujna 2015 te se o tom pitanju raspravljalo na sastanku tih tijela i Komisijinih službi 1. prosinca 2015.
- 15 Irska su tijela 7. ožujka 2016. poslala prvo izvješće o napretku, a dopunila su ga 29. travnja 2016. U pogledu privatnih sustava opskrbe vodom, čije se stanje smatralo zabrinjavajućim, ta su tijela podnijela zasebna izvješća.

- 16 Nakon što su Komisijine službe irskim tijelima poslale novi zahtjev 9. kolovoza 2016., potonja su im dopisom od 30. kolovoza 2016. dostavila drugo izvješće o napretku te zasebna izvješća za privatne sustave opskrbe vodom. Dana 18. studenoga 2016. irska su tijela poslala treće izvješće o napretku.
- 17 Nakon ispitivanja tih triju izvješća o napretku, Komisija je smatrala da se, unatoč određenom napretku, čini da brojne vodoopskrbne mreže još uvijek nisu usklađene sa zahtjevima iz Direktive 98/83. Slijedom toga, ta je institucija uputila pismo opomene Irskoj 20. srpnja 2018., u kojem je utvrdila da je ta država članica povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. Direktive 98/83, u vezi s njezinim Prilogom I., dijelom B i člankom 8. te direktive kad je riječ o 73 javne zone opskrbe vodom, na području kojih živi 481 218 stanovnika, i 24 privatna sustava opskrbe vodom, koji opskrbljuju 22 989 stanovnika.
- 18 Dana 19. listopada 2018. Irska je odgovorila na to pismo opomene tako što je pobliže pojasnila već postignuti napredak i tako što je navela da će se u potpunosti uskladiti sa zahtjevima iz Direktive 98/83 do kraja 2021.
- 19 Dana 14. svibnja 2020. Komisija je Irskoj uputila obrazloženo mišljenje u kojem je navela da je potonja, time što nije donijela potrebne mjere kako bi voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjavala minimalne zahtjeve u pogledu u njoj prisutnih koncentracija THM-a, u skladu s vrijednostima parametara iz Priloga I., dijela B Direktivi 98/83 u 31 javnoj zoni opskrbe vodom, na području kojih živi 284 527 stanovnika, te u okviru trinaest privatnih sustava opskrbe vodom, koji opskrbljuju 9701 stanovnika, koje je ona identificirala, i kako bi se što je prije moguće poduzele potrebne korektivne aktivnosti da bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju u tim javnim zonama opskrbe vodom i u okviru tih privatnih sustava opskrbe vodom i time što nije dala prednost provedbi tih mjera, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su prekoračene relevantne vrijednosti parametara te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi, Irska povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83, u vezi s Prilogom I., dijelom B tog direktivi, i njezina članka 8. stavka 2.
- 20 U tom je obrazloženom mišljenju Komisija isto tako naložila Irskoj da postupi u skladu sa svojim obvezama u roku od četiri mjeseca od slanja tog mišljenja, a najkasnije 15. rujna 2020.
- 21 Irska je odgovorila na to obrazloženo mišljenje 18. rujna 2020. te je Komisiji dostavila dodatne informacije 2. ožujka 2021. Dana 18. lipnja 2021., u odgovoru na zahtjev Komisijinih službi, irska su tijela poslala rezultate svojih aktivnosti praćenja kad je riječ o 2020. godini.
- 22 U svojem odgovoru na obrazloženo mišljenje, Irska je tvrdila da postigla dugotrajnu usklađenost sa zahtjevima koji proizlaze iz Direktive 98/83 u petnaest od trideset javnih zona opskrbe vodom i u okviru tri od trinaest privatnih sustava opskrbe vodom koji su navedeni u tom mišljenju.
- 23 Dopisom od 2. ožujka 2021. Irska je obavijestila Komisiju o tome da su još dvije javne zone opskrbe vodom usklađene s gorenavedenim zahtjevima.
- 24 Dana 19. svibnja 2021, Komisija je Irskoj uputila tehnički zahtjev kojim je tražila da joj dostavi podatke o praćenju koncentracija THM-a za 2020. godinu za sve javne zone opskrbe vodom na koje se odnosi postupak zbog povrede obveze.

- 25 Dana 18. lipnja 2021. Irska je dostavila podatke za većinu tih zona opskrbe. Međutim, Komisija nije zaprimila nijedan podatak o praćenju ili je zaprimila samo nepotpune podatke za tri javne zone opskrbe vodom na koje se odnosilo obrazloženo mišljenje.
- 26 Budući da nije bila zadovoljna odgovorima i informacijama koje je dostavila Irska, Komisija je odlučila podnijeti ovu tužbu zbog povrede obveze.

III. O tužbi

- 27 U potporu svojoj tužbi Komisija navodi dva prigovora, od kojih se prvi temelji na povredi članka 4. stavka 1. Direktive 98/83, u vezi s njezinim Prilogom I., dijelom B, s obzirom na to da Irska nije donijela potrebne mjere kako bi voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjavala minimalne zahtjeve u pogledu u njoj prisutnih koncentracija THM-a, u skladu s vrijednostima parametara iz tog Priloga I., dijela B u dvadeset i jednoj javnoj zoni opskrbe vodom te u okviru devet privatnih sustava opskrbe vodom, a drugi na povredi članka 8. stavka 2. Direktive 98/83, s obzirom na to da Irska nije što je prije moguće poduzela korektivne aktivnosti kako bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju u tim javnim zonama opskrbe vodom i u okviru tih privatnih sustava opskrbe vodom, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su prekoračene relevantne vrijednosti parametara te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi.
- 28 Uvodno valja podsjetiti na to da su THM-ovi kemijski spojevi koji nastaju reakcijom između dezinficijensa na bazi klora i organske tvari prisutne u vodi, poput bakterija i biljnih ostataka. Oni su često prisutni u vodi za piće, osobito u sustavima za obradu vode koji upotrebljavaju klor za uklanjanje bakterija i kontaminanata.
- 29 THM-ovi ugrožavaju zdravlje ljudi i okoliš jer dugotrajna izloženost visokim razinama tih kemijskih spojeva u vodi za piće može dovesti do opasnosti poput raka, osobito raka mjehura i raka debelog crijeva, te uzrokovati gastrointestinalne probleme i iritaciju kože. Usto, nakon što se THM-ovi ispuste u okoliš, oni mogu biti toksični za vodenu faunu, poremetiti slatkovodne ekosustave i doprinijeti formiranju mrtvih zona u oceanima pospješivanjem pretjeranog rasta algi.
- 30 Kako bi se smanjile koncentracije THM-a prisutne u vodi za piće, u skladu s Direktivom 98/83, regulatorna tijela za vodu i poduzeća za obradu vode za piće moraju upotrebljavati alternativne metode dezinfekcije, smanjiti količine organske tvari u neobrađenoj vodi i optimizirati postupke obrade kako bi se smanjio nastanak ovih spojeva.

A. Dopuštenost tužbe u pogledu triju javnih zona opskrbe vodom

1. Argumentacija stranaka

- 31 Irska tvrdi da je Komisijina tužba nedopuštena kad je riječ o javnim zonama opskrbe vodom Drimoleaguea, Ringa/Helvicka i Grangemorea.
- 32 U svojem odgovoru na tužbu ta država članica ističe da „ključna referentna točka za određivanje toga poštuje li javna opskrba vodom o kojoj je riječ vrijednosti parametara koje su utvrđene za THM-ove ili ne jest EPA-in popis korektivnih aktivnosti”. Navedena država članica tvrdi da tri javne zone opskrbe vodom o kojima je riječ nisu bile uvrštene na popis korektivnih aktivnosti „jer

više nisu postojale”. Irska priznaje da se u takvim situacijama Komisija uvelike oslanja na informacije koje joj dostavi država članica o kojoj je riječ, ali osporava činjenicu da ona u predmetnom slučaju nije poštovala svoju obvezu obavješćivanja.

- 33 Komisija ističe da je Irska pogriješila time što nije posebno obavijestila o ukidanju tih triju javnih zona opskrbe, time što nije dostavila podatke koji dokazuju usklađenost novih vodoopskrbnih mreža s obvezama koje proizlaze iz Direktive 98/83 i, kad je riječ o javnim zonama opskrbe vodom Ringa/Helvicka i Grangemorea, time što nije obrazložila uklanjanje „jedne neusklađene zone opskrbe vodom” s popisa korektivnih aktivnosti.
- 34 Komisija tvrdi da je Irska nije obavijestila da je javna zona opskrbe vodom Drimoleaguea sada spojena na vodoopskrbnu mrežu Skibbereena (Irska). Slijedom toga, u trenutku kada je ona podnijela svoju tužbu, ta institucija nije raspolagala nijednom informacijom na temelju koje je mogla zaključiti da je problem kvalitete vode za piće u javnoj zoni opskrbe vodom Drimoleaguea riješen. Irska je tek u okviru svojeg odgovora na tužbu dostavila podatke o praćenju koji su upućivali na to da vodoopskrbna mreža Skibbereena poštuje vrijednosti parametara koje su tvrđene za THM-ove. Te su informacije priopćene prekasno da bi bile uzete u obzir u okviru ocjene osnovanosti tužbe kad je riječ o javnoj zoni opskrbe vodom Drimoleaguea.
- 35 Irska ističe da, iako Komisija tvrdi da nije bila obaviještena o tome da javnu zonu opskrbe vodom Drimoleaguea sada opskrbljuje druga vodoopskrbna mreža, ta institucija ipak priznaje da joj je uklanjanje takve zone s popisa korektivnih aktivnosti trebalo predstavljati indikator usklađenosti. U predmetnom slučaju, iako su irska tijela 18. lipnja 2021. Komisiji dostavila rezultate praćenja iz kojih proizlazi prekoračenje – u toj javnoj zoni opskrbe vodom vrijednosti parametra koja se odnosi na THM – utvrđeno 21. srpnja 2020., ipak javna vodoopskrbna mreža Drimoleagua više nije postojala na datum određen u obrazloženom mišljenju, odnosno 15. rujna 2020.
- 36 Što se tiče javnih zona opskrbe vodom Ringa/Helvicka i Grangemorea, u svojem odgovoru na tužbu Irska ističe da one na taj datum više nisu postojale, kao što proizlazi iz informacija koje je ta država članica podnijela u odgovoru na obrazloženo mišljenje.
- 37 Prema Komisijinu mišljenju, ona na temelju pukog navoda u odgovoru na obrazloženo mišljenje da te su dvije javne zone opskrbe vodom uklonjene „s EPA-ina popisa korektivnih aktivnosti za THM-ove” nije mogla zaključiti da one sada poštuju zahtjeve utvrđene Direktivom 98/83. Unatoč promjeni koja je navodno izvršena prije slanja odgovora na obrazloženo mišljenje, Irska je nije obavijestila da su javne zone opskrbe vodom Ringa/Helvicka i Grangemorea sada priključene na vodoopskrbne mreže Dungarvana odnosno Boylea (Irska). Osim toga, prilikom dostave tih informacija nije bio priložen nijedan podatak na temelju kojeg je Komisija mogla zaključiti da su stanovnici zona opskrbe vodom Ringa/Helvicka i Grangemorea sada priključeni na vodoopskrbnu mrežu koja poštuje relevantne vrijednosti parametara. Slijedom toga, u trenutku u kojem je ona podnijela svoju tužbu, Komisija nije raspolagala nijednom informacijom na temelju koje je mogla smatrati da je problem kvalitete vode za piće u zonama opskrbe vodom Ringa/Helvicka i Grangemorea riješen.
- 38 Komisija također ističe činjenicu da je Sud već odbacio argument koji se temelji na tome da su stavljanje izvan uporabe neusklađenog javnog sustava opskrbe vodom i priključivanje zone koju je on ranije opskrbljivao na novu javnu zonu opskrbe vodom dovoljni za okončanje postupka zbog povrede obveze koji se odnosi na neusklađenu opskrbu vodom, a da nije potrebno obavijestiti Komisiju o promjeni ni dostaviti podatke o razinama koncentracije THM-a u novoj zoni opskrbe vodom. Postupak zbog povrede obveze ne može postati bespredmetan zbog

administrativne reorganizacije i, iako bi takva reorganizacija stvarno mogla biti korisno rješenje za usklađivanje, zadaća je države članice o kojoj je riječ da dostavi jasne informacije kojima se objašnjava administrativna promjena, na primjer, stavljanja izvan uporabe vodoopskrbne mreže i priključenje zone o kojoj je riječ na drugu mrežu opskrbe, kao i podataka na temelju kojih se može zaključiti da je promjena riješila problem, to jest da je nova opskrba u skladu s vrijednostima parametara utvrđenima Direktivom 98/83.

- 39 Komisija smatra da je podnijela dostatne dokaze o povredi. Ona je također uputila i zahtjev za dodatne informacije nakon što je Irska odgovorila na obrazloženo mišljenje, a prije nego što je podnijela tužbu Sudu, što pak nije bila dužna učiniti na temelju članka 258. UFEU-a.

2. Ocjena Suda

- 40 Irska u biti ističe da je ova tužba nedopuštena kad je riječ o javnim zonama opskrbe vodom Drimoleaguea, Ring/Helvicka i Grangemorea zato što u biti na dan isteka roka određenog u obrazloženom mišljenju, odnosno 15. rujna 2020., tri zone o kojima je riječ više nisu bile uvrštene na EPA-in popis korektivnih aktivnosti jer više nisu postojale. Konkretnije, javna zona opskrbe vodom Drimoleaguea spojena je na vodoopskrbnu mrežu Skibbereena, zona Ringa/Helvicka spojena je na mrežu Dungarvana, a javna zona opskrbe vodom Grangemorea spojena je sa zonom Boylea.
- 41 Uvodno valja istaknuti, s jedne strane, da je, u skladu s ustaljenom sudskom praksom o teretu dokazivanja u okviru postupka zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, Komisija obvezna dokazati postojanje navodne povrede. Ta je institucija dužna Sudu dostaviti elemente koji su mu nužni za ispitivanje postojanja te povrede, pri čemu se ne može osloniti ni na kakvu pretpostavku (presuda od 5. ožujka 2020., Komisija/Cipar (Prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda), C-248/19, EU:C:2020:171, t. 20. i navedena sudska praksa).
- 42 Samo kada je Komisija podnijela dovoljno dokaza kojima se utvrđuju određene činjenice na području države članice tuženika, potonja mora detaljno osporavati osnovanost tako podnesenih podataka i posljedica koje iz njih proizlaze (presuda od 5. ožujka 2020., Komisija/Cipar (Prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda), C-248/19, EU:C:2020:171, t. 21. i navedena sudska praksa).
- 43 Osim toga, budući da postojanje povrede obveze valja ocijeniti ovisno o stanju u državi članici o kojoj je riječ kakvo je bilo u trenutku isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju, Sud ne može uzeti u obzir naknadno nastale zakonodavne ili regulatorne promjene (presuda od 17. prosinca 2020., Komisija/Grčka, C-849/19, EU:C:2020:1047, t. 56. i navedena sudska praksa).
- 44 Iz toga u predmetnom slučaju proizlazi da valja ocijeniti postojanje navodnih povreda s obzirom na stanje kakvo je bilo u Irskoj u trenutku isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju, a ne uzeti u obzir akte kojima je ta država članica odlučila uvesti izmjene navedene u točki 37. ove presude a da pritom o tome nije obavijestila Komisiju niti ju je redovito obavještavala o razinama zagađenja THM-ovima u novim zonama opskrbe vodom.
- 45 U predmetnom slučaju nije sporno da su prekoračenja vrijednosti parametara o kojima je riječ u ovoj tužbi, uključujući u tri javne zone opskrbe vodom u pogledu kojih se osporava dopuštenost ove tužbe utvrđena na temelju podataka koje je Irska dostavila Komisiji i koje ta država članica nije dovela u pitanje ni u predsudskoj fazi ni pred Sudom.

- 46 S tim u vezi ustaljena je sudska praksa da se Komisija, koja nema istražne ovlasti, uvelike oslanja na elemente koje dostavi država članica o kojoj je riječ (vidjeti u tom smislu presudu od 26. travnja 2005., Komisija/Irska, C-494/01, EU:C:2005:250, t. 43.). Iz toga slijedi da, ako Irska nije obavijestila Komisiju o izmjenama navedenima u točki 36. ove presude i nije joj dostavila nijedan podatak na temelju kojeg se može utvrditi da je kvaliteta vode za piće koja se isporučuje osobama koje su ranije bile priključene na javne zone opskrbe Drimoleaguea, Ringa/Helvicka i Grangemorea sada u skladu s vrijednostima parametara koje su utvrđene Direktivom 98/83 kad je riječ o koncentracijama THM-a, Komisija nije mogla znati je li došlo do takvog usklađivanja prije datuma isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju.
- 47 Naposljetku, valja istaknuti da je Sud već odbio argument o odbacivanju tužbe zbog povrede obveze u pogledu određenih aglomeracija jer nakon teritorijalne administrativne reorganizacije one više nisu postojale. Stoga se samo na temelju administrativnih promjena provedenih u okviru irskog nacionalnog poretka nakon što je Komisija uputila pismo opomene a koje su dovele do stavljanja izvan uporabe javnog sustava opskrbe vodom koji nije bio u skladu s pragovima utvrđenima Direktivom 98/83 i priključivanja zone koju je on ranije opskrbljivao na novu javnu zonu opskrbe vodom, ne može zaključiti da je postupak u pogledu povrede obveze zbog neusklađene opskrbe vodom samo zato bespredmetan (vidjeti analogijom presudu od 6. listopada 2021., Komisija/Italija (Sustav prikupljanja i obrade komunalnih otpadnih voda), C-668/19, EU:C:2021:815, t. 40. i 41.).
- 48 Naime, iako jedna takva teritorijalna administrativna reorganizacija može stvarno omogućiti poštovanje graničnih vrijednosti utvrđenih Direktivom 98/83, Irska je morala Komisiji pobliže pojasniti u čemu se konkretno sastoji ta administrativna promjena tako da joj, primjerice, navede da je takav sustav vodoopskrbe stavljen izvan uporabe i da je zona o kojoj je riječ priključena na drugi takav sustav opskrbe kao i dostavi podatke kojima se dokazuje činjenica da je navedena promjena riješila problem zagađenja vode THM-ovima, to jest da je nova opskrba vodom za piće usklađena s graničnim vrijednostima propisanim Direktivom 98/83.
- 49 U tim je okolnostima ova tužba zbog povrede obveze dopuštena, uključujući kad je riječ o javnim zonama opskrbe vodom Drimoleaguea, Ringa/Helvicka i Grangemorea.

B. Meritum

1. Prvi prigovor

- 50 U okviru svojeg prvog prigovora Komisija navodi da je Irska povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83 u dvadeset i jednoj javnoj zoni opskrbe vodom i u okviru devet privatnih sustava opskrbe vodom u kojima je prekoračena vrijednost parametra koja se odnosi na najvišu dopuštenu razinu koncentracija THM-a prisutnih u vodi za piće, pobliže određena u Prilogu I., dijelu B tog direktivi.
- 51 Irska osporava tu povredu time što niječe postojanje obveze postizanja rezultata određene Direktivom 98/83 i dostatnost dokaza o navodnoj povredi koje je podnijela Komisija. Ta država članica navodi određen broj posebnih čimbenika koji bi mogli opravdati prekoračenje tih graničnih vrijednosti.

a) Obveza postizanja rezultata

1) Argumentacija stranaka

- 52 U svojoj tužbi Komisija podsjeća na to da članak 4. stavak 1. Direktive 98/83 nameće državama članicama obvezu postizanja rezultata, odnosno obvezu osiguranja zdravstvene ispravnosti i čistoće vode namijenjene za ljudsku potrošnju.
- 53 U svojem odgovoru na tužbu Irska navodi da je osnovna obveza država članica na temelju te odredbe obveza „poduzimanja potrebnih mjera” radi osiguranja zdravstvene ispravnosti i čistoće vode. Ona ističe da tu odredbu valja protumačiti s obzirom na njezin tekst, kontekst i svrhe, što bi trebalo dovesti do zaključka da navedena odredba ne stvara obvezu postizanja rezultata za države članice. Kad bi to i bilo tako, takva obveza u svakom slučaju ne bi bila apsolutna ni bezuvjetna.
- 54 Komisija ističe da je tumačenje koje zagovara Irska u suprotnosti s Ugovorima, samom Direktivom 98/83 i sudskom praksom o poštovanju vrijednosti parametara. Na temelju članka 288. trećeg stavka UFEU-a, direktiva je obvezujuća, u pogledu rezultata koji je potrebno postići, za svaku državu članicu, a u predmetnom slučaju članak 4. stavak 1. Direktive 98/83 nameće državama članicama da osiguraju da te koncentracije THM-a prisutne u vodi za piće ne prekoračuju vrijednost parametra od 100 µg/l. Zadaća je države članice o kojoj je riječ da odluči koje su mjere potrebne za postizanje tog rezultata, ali ona ipak nema drugog izbora osim njegova postizanja.
- 55 Usto, Sud je već protumačio članak 4. Direktive 98/83 u smislu da ona obvezuje države članice u pogledu razine kvalitete vode koju je potrebno postići. Prema Komisijinu mišljenju, to proizlazi iz presude od 31. siječnja 2008., Komisija/Francuska (C-147/07, EU:C:2008:67), koja se odnosila na povredu obveze koja proizlazi iz te odredbe zbog prekoračenja dopuštene granice koncentracija nitrata i pesticida prisutnih u vodi za piće.
- 56 Komisija naglašava činjenicu da Irska ne osporava da su koncentracije THM-a prisutne u vodi za piće prekoračivale vrijednost parametra od 100 µg/l u pogledu područja navedenih u obrazloženom mišljenju. Naprotiv, Irska je uvijek priznavala postojanje problema kad je riječ o prihvatljivim razinama koncentracije THM-a.
- 57 U svojem odgovoru na repliku Irska podredno ističe da bi se obveza koja je državama članicama nametnuta člankom 4. stavkom 1. Direktive 98/83 mogla smatrati djelomično obvezom u pogledu sredstava, a djelomično obvezom postizanja rezultata.
- 58 Irska tvrdi da tumačenje te odredbe u smislu da nameće apsolutnu i bezuvjetnu obvezu ne uzima u obzir stvarno stanje u Irskoj. Naime, kvaliteta vode za piće u Irskoj nije nepromjenjiva, nego se mijenja ovisno o velikom broju okolišnih, geografskih i fizičkih čimbenika koji utječu na razine koncentracija THM-a i koji dovode do toga da je na određenim područjima vrlo teško poštovati vrijednosti parametara utvrđene Direktivom 98/83, čak i ako su poduzete sve potrebne mjere.
- 59 Prema mišljenju Irske, iako su u ograničenom broju slučajeva prekoračene razine koncentracije THM-a prisutne u vodi za piće, poduzete su mjere potrebne za jamstvo zdravstvene ispravnosti i čistoće te vode, u skladu s obvezom koju ona ima na temelju članka 4. stavka 1. te direktive. Iz toga proizlazi da je, na datum isteka roka za usklađivanje određenog u obrazloženom mišljenju, ta država članica ispunjavala svoje obveze na temelju te odredbe i, slijedom toga, svoje obveze na temelju Ugovorâ.

2) Ocjena Suda

- 60 U skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 98/83, u vezi s njezinim Prilogom I., dijelom B, države su članice dužne poštovati vrijednost parametra od 100 µg/l koja se odnosi na najvišu ukupnu dopuštenu razinu koncentracije THM-a prisutne u vodi za piće.
- 61 Irska navodi da članak 4. stavak 1. te direktive ne stvara obvezu postizanja rezultata kad je riječ o neprekoračenju te granične vrijednosti.
- 62 S tim u vezi valja podsjetiti na to da je, na temelju članka 288. trećeg stavka UFEU-a, direktiva obvezujuća, u pogledu rezultata koji je potrebno postići, za svaku državu članicu kojoj je upućena, a odabir oblika i metoda postizanja tog rezultata prepušten je nacionalnim tijelima.
- 63 U ovom predmetu, za države se članice taj rezultat sastoji u osiguranju toga da voda koja se isporučuje, namijenjena za ljudsku potrošnju, poštuje određen broj ključnih parametara kvalitete i zdravstvene ispravnosti, među kojima je i onaj o kojem je riječ u ovoj tužbi, odnosno najviša razina koncentracija THM-a prisutnih u vodi za piće. Dakle, te su države dužne pobrinuti se da te koncentracije ukupno ne prekorače 100 µg/l.
- 64 Naime, članak 4. stavak 1. Direktive 98/83 određuje da države članice moraju poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjava zahtjeve utvrđene tom direktivom.
- 65 Tako je Sud već presudio, osobito u presudi od 31. siječnja 2008., Komisija/Francuska (C-147/07, EU:C:2008:67), da je članak 4. Direktive 98/83 obvezujuć za države članice u pogledu minimalnih standarda kvalitete koje mora ispunjavati voda namijenjena za ljudsku potrošnju. U istom smislu u presudi od 14. studenoga 2002., Komisija/Irska (C-316/00, EU:C:2002:657), Sud je presudio da Direktiva Vijeća 80/778/EEZ od 15. srpnja 1980. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL 1980., L 229, str. 11.), koju je zamijenila Direktiva 98/83, ne nameće puku dužnu pažnju, nego obvezu postizanja rezultata. Isto vrijedi i za obvezu nametnutu državama članicama na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83.
- 66 Iz toga proizlazi da argumentaciju Irske prema kojoj ta odredba prava Unije ne predviđa obvezu postizanja rezultata valja odbiti.

b) Dokazi

1) Argumentacija stranaka

- 67 Irska prigovara Komisiji da se oslanja na presumpciju prema kojoj je – s obzirom na to da kvaliteta voda za piće u dvadeset i jednoj javnoj zoni opskrbe vodom i u okviru devet privatnih sustava opskrbe vodom navedenih u prilogu njezinoj tužbi navodno nije bila u skladu s najvišim pragom koncentracija THM-a, odnosno 100 µg/l – ta država članica nužno povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83.
- 68 Navedena država članica smatra da, u mjeri u kojoj je obveza koja proizlazi iz članka 4. stavka 1. Direktive 98/83 obveza poduzimanja mjera potrebnih kako bi se postigao određeni rezultat i u kojoj iz Direktive 98/83 proizlazi da, iako se ponekad i, kada su te mjere poduzete, može ispostaviti da je nemoguće poštovati vrijednosti parametara utvrđene njezinim člankom 5., nije

dovoljno da se Komisija pozove na takvu pretpostavku. U predmetnom je slučaju, naprotiv, njezina zadaća da dostatnim dokazima dokaže da, kad je riječ o vodoopskrbnim mrežama navedenima u prilogu njezinoj tužbi, Irska nije poduzela potrebne mjere kako bi se osigurala zdravstvena ispravnost i čistoća vode namijenjene za ljudsku potrošnju, što ta institucija nije uspjela dokazati.

- 69 Komisija podsjeća na to da je prekoračenje vrijednosti parametra objektivna činjenica i da podaci koje je dostavila Irska, a koje ona nije dovela u pitanje, u tom pogledu govore sami za sebe.
- 70 Ipak, točno je da Komisija mora Sudu dostaviti informacije koje su potrebne kako bi on utvrdio postojanje povreda koje ona pripisuje državama članicama. Potonje su pak dužne Komisiji olakšati obavljanje zadaće a, kada je riječ o provjeri pravilne primjene u praksi nacionalnih odredaba namijenjenih osiguranju djelotvorne provedbe direktive, pritom bi valjalo uzeti u obzir činjenicu da se ta institucija, koja nema vlastite istražne ovlasti u tom području, uvelike oslanja na elemente koje joj je dostavila država članica o kojoj je riječ.
- 71 U svojem odgovoru na repliku Irska tvrdi da činjenica da mjere koje je donijela država članica imaju učinak i omogućuju jamstvo usklađenosti s obvezama koje ona ima na temelju neke direktive tek nakon protoka određenog vremena ne znači da navedene mjere nisu poduzete.

2) Ocjena Suda

- 72 Irska tvrdi da Komisija nije dostatnim dokazima dokazala da u svakoj od mreža opskrbe vodom za piće koje su navedene u njezinoj tužbi ta država članica nije poduzela potrebne mjere kako bi se osigurala zdravstvena ispravnost i čistoća vode namijenjene za ljudsku potrošnju.
- 73 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je, u okviru tužbe zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, Komisijina zadaća da dokaže postojanje navodne povrede obveze. Ta je institucija dužna Sudu dostaviti elemente koji su mu potrebni za ispitivanje postojanja te povrede, a pritom se ne može pozvati ni na kakvu pretpostavku (vidjeti u tom smislu presudu od 26. travnja 2005., Komisija/Irska, C-494/01, EU:C:2005:250, t. 41. i navedenu sudsku praksu).
- 74 Međutim, države su članice dužne, na temelju članka 4. stavka 3. UEU-a, Komisiji olakšati obavljanje njezine zadaće, koja se, među ostalim, u skladu s člankom 17. stavkom 1. UEU-a, sastoji u osiguranju primjene odredaba Ugovora i odredaba koje su institucije poduzele na temelju njih (presuda od 26. travnja 2005., Komisija/Irska, C-494/01, EU:C:2005:250, t. 42. i navedena sudska praksa).
- 75 U tom smislu treba uzeti u obzir činjenicu da se, što se tiče provjere pravilne primjene u praksi nacionalnih odredbi namijenjenih osiguranju djelotvorne provedbe direktive, Komisija, koja ne raspolaže vlastitim istražnim ovlastima u tom području, uvelike oslanja na elemente koje dostave eventualni podnositelji pritužbe i država članica o kojoj je riječ (presuda od 26. travnja 2005., Komisija/Irska C-494/01, EU:C:2005:250, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 76 Iz toga, među ostalim, proizlazi da, kada je Komisija podnijela dovoljno dokaza kojima se utvrđuju određene činjenice na području države članice tuženika, potonja mora detaljno osporavati osnovanost tako podnesenih podataka i posljedica koje iz njih proizlaze (presuda od 26. travnja 2005., Komisija/Irska, C-494/01, EU:C:2005:250, t. 44. i navedena sudska praksa).

- 77 U takvim je okolnostima zapravo prvenstveno na nacionalnim tijelima da provedu potrebne provjere na terenu, u duhu lojalne suradnje, u skladu s dužnošću svake države članice da olakša Komisijinu opću zadaću (presuda od 26. travnja 2005., Komisija/Irska, C-494/01, EU:C:2005:250, t. 45. i navedena sudska praksa).
- 78 Stoga, kada se Komisija poziva na detaljne pritužbe koje otkrivaju ponovljene povrede odredaba direktive, zadaća je države članice o kojoj je riječ da konkretno ospori činjenice navedene u tim pritužbama (presuda od 26. travnja 2005., Komisija/Irska C-494/01, EU:C:2005:250, t. 46. i navedena sudska praksa).
- 79 U predmetnom slučaju valja uzeti u obzir činjenicu da su podaci koje je sama Irska dostavila o poštovanju – ili prekoračenju – vrijednosti parametara utvrđenih Direktivom 98/83, konkretnije u njezinu Prilogu I., dijelu B, kad je riječ o koncentracijama THM-a prisutnima u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju, znanstveni podaci koje ta država članica nije dovela u pitanje tijekom predsudske faze te koji stoga predstavljaju objektivne činjenice.
- 80 Osim toga, kad je riječ o Komisijinu dokazu da je ta država članica poduzela potrebne mjere kako bi osigurala zdravstvenu ispravnost i čistoću vode namijenjene za ljudsku potrošnju, u skladu s obvezama koje ona ima na temelju Direktive 98/83, iako, na temelju članka 288. UFEU-a i ustaljene sudske prakse Suda, države članice imaju „nadležnost u pogledu oblika i sredstava” za provedbu te direktive, one ipak moraju postići njome definiran rezultat. Stoga, iako Irska može slobodno definirati sredstva za provedbu navedene direktive u svojem unutarnjem pravnom poretku, uzimajući u obzir njezine osobitosti, ona ipak mora poštovati sve njezine odredbe i stoga osigurati da koncentracije THM-a prisutne u vodi za piće ne prekorače 100 µg/l na čitavom njezinu području.
- 81 Budući da Irska još uvijek nije bila postupila u skladu s tom obvezom u trenutku kada je istekao rok koji joj je Komisija dala u svojem obrazloženom mišljenju, a koji je bio više od sedamnaest godina nakon datuma kada su države članice bile dužne osigurati usklađenost svojega stanja sa zahtjevima iz Direktive 98/83, valja smatrati da je Komisija, oslanjajući se na parametre koje je dostavila Irska, a koji potvrđuju prekoračenje granične vrijednosti THM-a u vodi za piće u svim javnim zonama opskrbe vodom i u okviru svih privatnih sustava opskrbe vodom na koje se odnosi ova tužba, podnijela dovoljno dokaza u potporu navodnoj povredi. Iz toga proizlazi da valja smatrati da tako utvrđena prekoračenja opstaju, a da Komisija pritom nije dužna u tom pogledu podnijeti dodatne dokaze.

c) „Specifični i posebni čimbenici”

1) Argumentacija stranaka

- 82 Irska tvrdi da valja uzeti u obzir specifične i posebne geografske i okolišne čimbenike, to jest osobito prirodu njezinih izvora vode, prisutnost treseta, blago brdovitih krajolika i natprosječne količine oborina, s obzirom na to da oni u određenim slučajevima znatno otežavaju ostvarivanje cilja koji se sastoji u tome da koncentracije THM-a prisutne u vodi za piće budu u skladu s granicama utvrđenima Direktivom 98/83, osobito kad istodobno valja osigurati djelotvoran postupak dezinfekcije. Potrebne korektivne aktivnosti su toliko opsežne da podrazumijevaju strukturna rješenja, poput montaže novih ili značajno poboljšanih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, koji po svojoj prirodi zahtijevaju velika ulaganja vremena i kapitala.

- 83 U svojoj replici Komisija ističe da sama Direktiva 98/83 predviđa situacije u kojima država članica ne može u potpunosti poštovati obveze sadržane u toj direktivi i predviđa poseban okvir za moguća odstupanja. Ta direktiva također dopušta da država članica u iznimnim slučajevima ima pravo na produljenje roka za prenošenje. Prema Komisijinu mišljenju, Irska nije iskoristila ni jednu od tih mogućnosti.
- 84 Komisija smatra da je Irskoj poznato da postoji problem neusklađenosti već gotovo dvadeset godina i da je ona *de facto* imala mnogo više vremena od onoga koje joj je dano u okviru bilo kojeg od tih formalnih odstupanja. Ne može se korisno pozvati ni na geološke čimbenike ni na zahtjeve koji proizlaze iz pravila koje uređuju područje prostornog planiranja i/ili okoliša kako bi se opravdala ta dugogodišnja neusklađenost.
- 85 S tim u vezi, Irska ističe da općenito voda za piće koja se isporučuje u toj državi članici u velikoj mjeri ispunjava zahtjeve iz Direktive 98/83 i da se ovaj postupak odnosi na stanje u kojem se ta država članica nalazila u konkretnom trenutku, to jest u trenutku isteka roka za usklađivanje određenog u obrazloženom mišljenju.
- 86 Usto, čak i da je tumačenje članka 4. stavka 1. Direktive 98/83 koje zastupa Komisija točno i da su odstupanja predviđena tom direktivom taksativna, Sud je ipak već presudio da vanjske okolnosti koje su izvan kontrole država članica i koje onemogućuju ili neuobičajeno otežavaju to da one poštuju obveze koje imaju na temelju direktive, iako je primijenjena sva dužna pažnja, mogu opravdati postojanje stanja koje bi u svim drugim okolnostima predstavljalo povredu obveza koje imaju na temelju prava Unije.

2) Ocjena Suda

- 87 Kao što proizlazi iz točke 82. ove presude, Irska navodi postojanje određenog broja geografskih, geoloških i okolišnih odnosno regulatornih čimbenika koji u određenim slučajevima uvelike otežavaju postizanje cilja koji se sastoji u tome da razine koncentracija THM-a prisutnih u vodi za piće budu usklađene s granicama predviđenima Direktivom 98/83. Usto, ta država članica smatra da postojanje tih čimbenika zahtijeva provedbu strukturalnih rješenja za koje su potrebni vrijeme i znatna financijska sredstva.
- 88 Iz Direktive 98/83, a osobito iz njezine uvodne izjave 29. i njezina članka 9. proizlazi da ona dopušta državi članici koja ne može u potpunosti poštovati obveze koje su određene tom direktivom da predvidi odstupanja od vrijednosti parametara koje su određene u Prilogu I., dijelu B toj direktivi. Usto, članak 15. navedene direktive predviđa da država članica u iznimnim slučajevima može zahtijevati produljenje roka za prenošenje.
- 89 U predmetnom slučaju Irska nije iskoristila te mogućnosti.
- 90 Osim toga, postupak predviđen člankom 258. UFEU-a počiva na objektivnom utvrđenju da država članica nije poštovala obveze koje ima na temelju UFEU-a ili akta sekundarnog prava (vidjeti u tom smislu presude od 1. ožujka 1983., Komisija/Belgija, 301/81, EU:C:1983:51, t. 8. i od 4. ožujka 2010., Komisija/Italija, C-297/08, EU:C:2010:115, t. 81.).
- 91 Ako je, kao u predmetnom slučaju, takvo utvrđenje dokazano, nije relevantno je li ta povreda rezultat pripisive namjere ili nemara države članice ili je rezultat tehničkih poteškoća s kojima je ona bila suočena (presude od 1. listopada 1998., Komisija/Španjolska, C-71/97, EU:C:1998:455, t. 15. i od 4. ožujka 2010., Komisija/Italija, C-297/08, EU:C:2010:115, t. 82.).

- 92 U svakom slučaju država članica koja se suočava s privremeno nepremostivim poteškoćama koje je sprječavaju u ispunjavanju obveza koje proizlaze iz prava Unije može se pozvati na slučaj više sile samo u pogledu razdoblja koje je potrebno kako bi premostila poteškoće (presuda od 13 prosinca 2001., Komisija/Francuska, C-1/00, EU:C:2001:687, t. 131.).
- 93 S tim u vezi valja utvrditi da ni geografski, geološki ili okolišni čimbenici ni zahtjevi koji proizlaze iz pravila u području prostornog planiranja i/ili okoliša koje navodi Irska ne mogu predstavljati slučajeve više sile koji bi opravdali činjenicu da ta država članica već gotovo sedamnaest godina od datuma utvrđenog u skladu s člankom 14. Direktive 98/83 nije postupila u skladu s obvezama koje ima na temelju nje, iako je mogla predvidjeti privremena odstupanja na temelju članka 9. te direktive. Naime, nije riječ o nikakvim kratkoročnim nepredvidivim događajima čiji je utjecaj vremenski ograničen, s obzirom na to da nije sporno da Irska nije „osigurala djelotvoran i rigorozan postupak dezinfekcije” u pogledu nezanemarivog broja javnih zona opskrbe vodom i privatnih sustava opskrbe vodom od stupanja na snagu Direktive 98/83, a u svakom slučaju da je tome bilo tako u trenutku isteka roka za usklađivanje koji je bio utvrđen obrazloženim mišljenjem.
- 94 Iz toga proizlazi da se Irska ne može korisno pozvati na argumente povezane s geografskim, geološkim ili okolišnim osobitostima njezina područja ili na pravila u području prostornog planiranja i/ili okoliša kako bi opravdala postojanje kontinuirane povrede obveza koje ima na temelju Direktive 98/83, i to tim više kada, s jedne strane, prekoračenje granične vrijednosti koncentracija THM-a u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju jest utvrđeno tijekom dugog razdoblja, a i, s druge strane, Irska nije iskoristila mogućnosti odstupanja predviđene tom direktivom.
- 95 U tim okolnostima valja utvrditi da je, time što nije donijela potrebne mjere kako bi voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjavala minimalne zahtjeve u pogledu u njoj prisutnih koncentracija THM-a, u skladu s vrijednostima parametara iz Priloga I., dijela B Direktivi 98/83 u dvadeset i jednoj javnoj zoni opskrbe vodom, odnosno zonama Schulla, Drimoleaguea, Glenties-Ardara, Roundwooda, Caragh Lakea PWS 022A, Kilkenny Cityja (Radestown) WS, Granarda, Gowne, Staleena, Drumcondratha, Grangemorea, Lough Talt Regional Water Supplya, Ring/Helvicka, Aughrima/Annacurre, Bray Directa, Greystonesa, Kilmacanoguea, Newtown Newcastlea, Enniskerry Public Supplya, Wicklow Regional Public Supplya i Ballymagroartyja te u okviru devet privatnih sustava opskrbe vodom, odnosno sustavima Crossdowneyja, Townawillyja, Cloonluanea (Renvyle), Lettergesha/Mullaghglossa, Bonanea, Parkea, Nephin Valleyja GWS, Curramorea (Ballinrobea) i Keasha, Irska povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83.

2. Drugi prigovor

- 96 U okviru svojeg drugog prigovora Komisija tvrdi da je, time što nije osigurala poduzimanje potrebnih korektivnih aktivnosti što je prije moguće kako bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju u javnim zonama opskrbe vodom i u okviru privatnih sustava opskrbe vodom navedenima u prethodnoj točki ove presude i time što nije dala prednost provedbi tih mjera, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su prekoračene relevantne vrijednosti parametara te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi, Irska povrijedila obveze koje ima na temelju članka 8. stavka 2. Direktive 98/83.

a) Argumentacija stranaka

- 97 U svojoj tužbi Komisija podsjeća na to da, na temelju članka 8. stavka 2. Direktive 98/83, ako voda namijenjena za ljudsku potrošnju ne udovoljava vrijednostima parametara utvrđenima u pogledu ukupne vrijednosti koncentracija THM-a iz Priloga I., dijela B tog direktivi, država članica o kojoj je riječ mora „što [je prije moguće]” poduzeti potrebne korektivne aktivnosti „da bi ponovno uspostavila kvalitetu” tih voda, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su relevantne vrijednosti parametara premašene te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi.
- 98 U predmetnom slučaju nepoštovanje vrijednosti parametra utvrđene za THM po definiciji predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi, s obzirom na to da se vodu koja ne ispunjava taj minimalni zahtjev ne može smatrati čistom i zdravstveno ispravnom.
- 99 Irska sama priznaje da je broj slučajeva prekoračenja dopuštenih razina koncentracija THM-a koji su utvrđeni na njezinu području visok u odnosu na druge države članice. Usto, iako države članice raspolažu određenom marginom prosudbe za određivanje mjera koje moraju poduzeti, one su u svakom slučaju dužne osigurati da razdoblje prekoračenja graničnih vrijednosti bude najkraće moguće. Međutim, u predmetnom slučaju nije bilo sumnje da je – uzimajući u obzir osobito elemente koji dokazuju postojanje prekoračenja tijekom gotovo dvadeset godina – Irska povrijedila tu obvezu. Naime, iako se Irska bila dužna uskladiti s vrijednostima parametara od 26. prosinca 2003. i unatoč tomu što je redovno komunicirala s Komisijom o toj neusklađenosti od 2013., stanje još uvijek nije usklađeno iako je prošlo dodatnih deset godina. Osobito, osnivanje Irish Watera u 2013. samo je dokazalo da je Irska djelovala sporo, s obzirom na to da je datum za prenošenje Direktive 98/83 u tom trenutku bio istekao prije deset godina.
- 100 Komisija također primjećuje da se voda za piće svakodnevno konzumira i da ne postoji nijedna alternativa koja je lako dostupna potrošaču ako voda koja se isporučuje ne ispunjava minimalne standarde čistoće i zdravstvene ispravnosti koji su definirani Direktivom 98/83. Slijedom toga, izraz „što [je prije moguće]” trebao bi se tumačiti relativno strogo.
- 101 Irska tvrdi da Komisija nije dokazala da ona nije poduzela potrebne mjere kako bi ponovno uspostavila kvalitetu vode namijenjene za ljudsku potrošnju i tvrdi da tužba počiva na pretpostavkama. Dakle, prema njezinu mišljenju, Komisija nije pružila ni najmanji konkretan primjer korektivnih aktivnosti i/ili provedbenih mjera koje je ta država članica trebala poduzeti, ali nije. S tim u vezi Irska pojašnjava da je ostvaren značajan napredak, s obzirom na to da je dugoročna usklađenost postignuta u gotovo sve 73 javne zone opskrbe vodom navedene u pismu opomene, to jest nije samo u njih petnaest.
- 102 Irska također tvrdi da puka činjenica da su utvrđena prekoračenja razina THM-a, pa i tijekom duljeg razdoblja, ipak ne znači da nisu poduzete potrebne korektivne aktivnosti i/ili provedbene mjere. Štoviše, u velikom broju slučajeva o kojima je riječ u ovoj tužbi ta je država članica bila prisiljena vremenom mijenjati mjere za koje je ocijenila da su potrebne za osiguranje dugotrajne usklađenosti vode za piće sa zahtjevima iz Direktive 98/83, ne uzimajući u obzir činjenicu da provođenje strukturalnih rješenja također zahtijeva vrijeme.
- 103 Irska ne osporava da izraz „što [je prije moguće]” upotrebljen u članku 8. stavku 2. Direktive 98/83 znači da potrebne korektivne aktivnosti moraju biti poduzete u najkraćim mogućim rokovima. Međutim, taj se kriterij ne može ocijeniti neovisno o konkretnom stanju u državi članici o kojoj je

riječ. Osobito je potrebno uzeti u obzir stanje vodoopskrbne mreže o kojoj je riječ radi ocjene jesu li potrebne korektivne aktivnosti poduzete „što [je prije moguće]”, u smislu tog članka 8. stavka 2., što Komisija nije učinila u predmetnom slučaju.

- 104 Komisija podsjeća na to da nije njezina zadaća, kao ni u postupku zbog povrede obveze općenito, da podnese popis hipotetskih mjera koje su mogle biti poduzete u pogledu svake neusklađene zone opskrbe vodom. Osim toga, suprotno onomu što tvrdi Irska, ona se nije oslonila ni na kakvu pretpostavku. Ona ističe da nije samo utvrdila prekoračenja vrijednosti parametara utvrđenih za THM, nego i to da je do tih prekoračenja dolazilo najmanje od 2012. godine i da su datumi koje navodi Irska kao datume u kojima bi ona uspjela dugoročno poštovati vrijednosti parametara koje se odnose na koncentracije THM-a u većini slučajeva i u više navrata pomaknuti u pogledu svih javnih zona opskrbe vodom na koje se odnosi ova tužba.

b) Ocjena Suda

- 105 U skladu s člankom 8. stavkom 2. Direktive 98/83, ako je prekoračena vrijednost parametra utvrđena za koncentracije THM-a prisutnih u vodi za piće, država članica o kojoj je riječ mora „što [je prije moguće]” poduzeti potrebne korektivne mjere i dati im prednost kako bi razinu tih koncentracija vratila na granicu utvrđenu u Prilogu I., dijelu B. toj direktivi, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su prekoračene relevantne vrijednosti parametara te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi.
- 106 Irska uvodno tvrdi da Komisija nije dokazala da ona nije poduzela potrebne korektivne aktivnosti i da se postojanje njezine navodne povrede u tom smislu temelji na pretpostavkama. Komisija nije dala ni jedan konkretan primjer korektivnih aktivnosti i/li primjene koje je ta država članica trebala poduzeti.
- 107 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je u okviru postupka zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a Komisija obvezna dokazati postojanje navodne povrede te stoga podnijeti dokaz o tome da država članica nije poštovala obvezu propisanu odredbom prava Unije, pri čemu se Komisija ne može pozvati ni na kakvu pretpostavku ((presuda od 10. studenoga 2020., Komisija/Italija (Granične vrijednosti – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, t. 83.). Međutim, u predmetnom slučaju ne može se smatrati da se Komisija oslonila na puku pretpostavku da Irska nije poduzela potrebne korektivne aktivnosti u smislu članka 8. stavka 2. Direktive 98/83, s obzirom na to da prekoračenja graničnih vrijednosti značajnog opsega i trajanja, poput onih o kojima je riječ u ovom predmetu, sama po sebi predstavljaju dokaz da Irska nije poduzela takve mjere (vidjeti analogijom presudu od 4. ožujka 2021., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Granične vrijednosti-NO₂), C-664/18, EU:C:2021:171, t. 135.).
- 108 Ustaljena je sudska praksa da, iako države članice imaju određenu marginu prosudbe prilikom određivanja korektivnih aktivnosti koje treba poduzeti, one moraju omogućiti da razdoblje prekoračenja graničnih vrijednosti bude što je moguće kraće (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2020., Komisija/Italija (Granične vrijednosti – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, t. 136. i navedenu sudsku praksu).
- 109 Usto, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da je Irska u svakom novom izvješću o napretku pomaknula prvotno određene datume za usklađivanje tako da je kalendar predviđenih korektivnih mjera također pretrpio značajna zakašnjenja pa prekoračenja graničnih vrijednosti koncentracija THM-a postoje najmanje od 2012.

- 110 Naime, prilikom objave prvog izvješća o napretku Irska je već bila priznala zakašnjenja u pogledu modernizacije kad je riječ o 19 od ukupno 81 vodoopskrbne mreže. U trećem izvješću o napretku navedena su zakašnjenja u pogledu 23 od ukupno 73 vodoopskrbne mreže. U odgovoru na pismo opomene Irska je pomaknula datum usklađivanja svojeg stanja na 2021., a u odgovoru na obrazloženo mišljenje, taj je datum još jednom pomaknut, tada pak na 2023.
- 111 Isto tako, suprotno onomu što tvrdi Irska, povreda može nastaviti biti kontinuirana unatoč eventualnoj djelomičnoj tendenciji snižavanja razina prekoračenja koja proizlazi iz prikupljenih podataka, koja međutim ne dovodi do toga da se ta država članica o kojoj je riječ uskladi s vrijednostima parametara koje je dužna poštovati (vidjeti u tom smislu presude od 22. veljače 2018., Komisija/Poljska, C-336/16, EU:C:2018:94, t. 65. i od 30. travnja 2020., Komisija/Rumunjska (Prekoračenje graničnih vrijednosti za PM10), C-638/18, EU:C:2020:334, t. 70.). Tomu je tako u predmetnom slučaju.
- 112 Naime, iz spisa kojim raspolaže Sud i činjeničnih elemenata navedenih u okviru ispitivanja prvog prigovora proizlazi da Irska očito nije pravodobno poduzela prikladne mjere kako bi osigurala da razdoblje prekoračenja graničnih vrijednosti koncentracija THM-a bude najkraće moguće u javnim zonama opskrbe vodom i u okviru privatnih sustava opskrbe vodom na koje se odnosi ova tužba. Stoga, kao što je istaknuto u točki 109. ove presude, prekoračenje tih graničnih vrijednosti sustavno je i kontinuirano najmanje od 2012. godine u navedenim zonama i sustavima, unatoč obvezi te države članice da poduzme sve prikladne i djelotvorne mjere i da dà prednost njihovoj primjeni kako bi se ispunio zahtjev u skladu s kojim razdoblje prekoračenja mora biti najkraće moguće (vidjeti analogijom presudu od 10. studenoga 2020., Komisija/Italija (Granične vrijednosti – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, t. 146. i navedenu sudsku praksu).
- 113 Stoga, iako je Irska, u skladu s člankom 14. Direktive 98/83, bila dužna poduzeti potrebne mjere kako bi osigurala da kvaliteta vode namijenjene ljudskoj potrošnji bude usklađena s tom direktivom najkasnije 26. prosinca 2003., ta država članica nije uspjela do isteka roka koji joj je Komisija odredila u svojem obrazloženom mišljenju, to jest sedamnaest godina kasnije, osigurati to usklađivanje, čak ni nakon uspostave redovne komunikacije s Komisijom u pogledu te neusklađenosti od 2013. godine.
- 114 Takva situacija sama za sebe upućuje upravo na to da ta država članica nije provela odgovarajuće i djelotvorne mjere ni dala prednost njihovoj primjeni kako bi okončala prekoračenje graničnih vrijednosti koncentracija THM-a „što [je prije moguće]”, u smislu članka 8. Direktive 98/83, pri čemu nije potrebno detaljnije ispitati sadržaj mjera koje je donijela Irska u različitim javnim zonama opskrbe vodom i u okviru privatnih sustava opskrbe vodom na koje se odnosi ova tužba (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2020., Komisija/Italija (Granične vrijednosti – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, t. 147. i navedenu sudsku praksu).
- 115 Kad je riječ o argumentu Irske prema kojem je neophodno da država članica o kojoj je riječ raspolaže dovoljno dugim rokovima kako bi takve mjere proizvele svoje učinke, valja utvrditi da je u predmetnom slučaju ta država članica *de facto*, kao što osobito proizlazi iz točaka 93., 109. i 110. ove presude, raspolagala osobito dugim rokom kako bi osigurala usklađivanje svojeg stanja sa zahtjevima iz Direktive 98/83, uzimajući u obzir njome predviđene rokove za to, koji su se primjenjivali na sve države članice (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2020., Komisija/Italija (Granične vrijednosti – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, t. 148. i navedenu sudsku praksu).

- 116 Osim toga, kad je riječ o argumentu Irske prema kojem su rokovi za usklađivanje koje je najavila u potpunosti prilagođeni opsegu strukturnih promjena koje su potrebne za okončanje prekoračenja graničnih vrijednosti koncentracija THM-a prisutnih u vodi za piće, uzimajući u obzir osobito poteškoće u pogledu prostornog planiranja, prisutnost tresetišta i blago brdovitih krajolika, količine oborina koja je viša od godišnjeg prosjeka drugih država članica, prirode irskih vodnih tijela, koja su sama po sebi bogata organskom tvari, kao i u pogledu socioekonomskog i proračunskog izazova ulaganja koje treba izvršiti, valja podsjetiti na to da je Sud već presudio, u odgovoru na slične argumente, da je država članica o kojoj je riječ dužna dokazati da poteškoće na koje se poziva u vezi s okončanjem prekoračenja graničnih vrijednosti mogu isključiti to da je usklađivanje moglo nastupiti u kraćim rokovima (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2020., Komisija/Italija (Granične vrijednosti – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, t. 151. i navedenu sudsku praksu), što Irska nije uspjela dokazati u okviru ovog postupka.
- 117 U svakom slučaju strukturne poteškoće koje se odnose na socioekonomski i proračunski izazov velikih tehničkih ulaganja koje treba izvršiti nisu same po sebi izvanredne naravi i stoga ne mogu opravdati kontinuirano prekoračivanje vrijednosti parametra koncentracija THM-a u vodi za piće tijekom više od deset godina (vidjeti u tom smislu presude od 24. listopada 2019., Komisija/Francuska (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2020., Komisija/Italija (Granične vrijednosti – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, t. 152. i navedenu sudsku praksu).
- 118 Iz prethodno navedenog proizlazi da ni jedan od argumenata koji je navela Irska ne može dovesti u pitanje utvrđenje prema kojem je ta država članica povrijedila svoju obvezu osiguranja da razdoblje prekoračenja tih graničnih vrijednosti bude najkraće moguće poduzimanjem, što je prije moguće, potrebnih mjera za ponovnu uspostavu kvalitete vode za piće u skladu s odredbama Direktive 98/83.
- 119 Što se priče prigovora koji je navedena država članica uputila Komisiji, prema kojem joj potonja nije dostavila konkretne primjere korektivnih aktivnosti i/ili primjene koje je morala poduzeti, valja podsjetiti na to da nije zadaća te institucije da dostavi popis hipotetskih mjera koje su mogle biti poduzete u pogledu svake neusklađene javne zone opskrbe vodom ili neusklađenih privatnih sustava opskrbom vodom za piće. Naime, takva praksa u suprotnosti je sa suverennošću koju imaju države članice u pogledu izbora sredstava koja se odnose na provedbu direktive na njihovim područjima u roku koji je utvrdio zakonodavac Europske unije. Posljedično, suprotno tomu, zadaća je Irske da što je prije utvrdi mjere koje smatra prikladnima za osiguranje usklađivanja svojeg stanja s obzirom na granične vrijednosti koncentracija THM-a koje su utvrđene Direktivom 98/83 i obavijesti Komisiju o tim mjerama i o napretku tog usklađivanja.
- 120 To je tim više važno s obzirom na opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš koje predstavlja povišena koncentracija THM-a u vodi za piće, poput onih koje su navedene u točki 29. ove presude. Baš zato, kao što to izričito proizlazi iz članka 5. stavka 2. Direktive 98/83, njezin Prilog I., dio B definira jedino prag koncentracije THM-a po litri ispod kojeg se ne može jamčiti da je voda za piće „čista i zdravstveno ispravna”, pri čemu države članice usto mogu utvrditi strože standarde. Iz toga proizlazi da je, s obzirom na njegovu kontinuiranost, prekoračenje vrijednosti parametara u pogledu koncentracija THM-a prisutnih u vodi za piće u javnim zonama opskrbe vodom i u okviru privatnih sustava opskrbe vodom na koje se odnosi ova tužba, moglo predstavljati potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi.
- 121 Iz toga slijedi da Komisijin drugi prigovor valja prihvatiti.

122 S obzirom na sva prethodna razmatranja, valja utvrditi da je Irska:

- time što nije donijela potrebne mjere kako bi voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjavala minimalne zahtjeve u pogledu u njoj prisutnih koncentracija THM-a, u skladu s vrijednostima parametara iz Priloga I., dijela B Direktivi 98/83 u dvadeset i jednoj javnoj zoni opskrbe vodom, odnosno zonama Schulla, Drimoleaguea, Glenties-Ardare, Roundwooda, Caragh Lakea PWS 022A, Kilkenny Cityja (Radestown) WS, Granarda, Gowne, Staleena, Drumcondratha, Grangemorea, Lough Talt Regional Water Supplya, Ring/Helvicka, Aughrima/Annacurre, Bray Directa, Greystonesa, Kilmacanoguea, Newtown Newcastlea, Enniskerry Public Supplya, Wicklow Regional Public Supplya i Ballymagroartyja te u okviru devet privatnih sustava opskrbe vodom, odnosno sustavima Crossdowneyja, Townawillyja, Cloonluanea (Renvyle), Lettergesha/Mullaghglossa, Bonanea, Parkea, Nephin Valleyja GWS, Curramorea (Ballinrobea) i Keasha, i
- time što nije osigurala poduzimanje potrebnih korektivnih aktivnosti što je prije moguće kako bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju u gore navedenim javnim zonama opskrbe vodom i u okviru gore navedenih privatnih sustava opskrbe vodom i time što nije dala prednost provedbi tih mjera, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su prekoračene relevantne vrijednosti parametara te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi,

povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83, u vezi s Prilogom I., dijelom B tog direktivi, i njezina članka 8. stavka 2.

Troškovi

- 123 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, svakoj stranci koja ne uspije u postupku nalaže se snošenje troškova, ako je postavljen takav zahtjev.
- 124 Budući da Irska nije uspjela u postupku i s obzirom na to da je Komisija zatražila da ona snosi troškove, treba joj naložiti da, osim vlastitih, snosi i Komisijine troškove.

Slijedom navedenog, Sud (deveto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Irska je,

- time što nije donijela potrebne mjere kako bi voda namijenjena za ljudsku potrošnju ispunjavala minimalne zahtjeve u pogledu u njoj prisutnih koncentracija trihalometana, u skladu s vrijednostima parametara iz Priloga I., dijela B Direktivi Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju u dvadeset i jednoj javnoj zoni opskrbe vodom, odnosno zonama Schulla, Drimoleaguea, Glenties-Ardare, Roundwooda, Caragh Lakea PWS 022A, Kilkenny Cityja (Radestown) WS, Granarda, Gowne, Staleena, Drumcondratha, Grangemorea, Lough Talt Regional Water Supplya, Ring/Helvicka, Aughrima/Annacurre, Bray Directa, Greystonesa, Kilmacanoguaea, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supplya, Wicklow Regional Public Supplya i Ballymagroartyja (Irska), te u okviru devet privatnih sustava opskrbe vodom, odnosno sustavima Crossdowneyja, Townawillyja, Cloonluanea (Renvyle), Lettergesha/Mullaghglossa, Bonanea, Parkea, Nephin Valleyja GWS, Curramorea (Ballinrobea) i Keasha (Irska), i
- time što nije osigurala poduzimanje potrebnih korektivnih aktivnosti što je prije moguće kako bi se ponovno uspostavila kvaliteta vode namijenjene za ljudsku potrošnju u gore navedenim javnim zonama opskrbe vodom i u okviru gore navedenih privatnih sustava opskrbe vodom i time što nije dala prednost provedbi tih mjera, uzimajući u obzir, među ostalim, opseg u kojem su prekoračene relevantne vrijednosti parametara te potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi,

povrijedila obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 98/83, u vezi s Prilogom I., dijelom B tog direktivi, i njezina članka 8. stavka 2.

2. Irskoj se nalaže snošenje troškova.

Potpisi